

Městské muzeum v Železném Brodě
příspěvková organizace

Zpráva o činnosti za rok 2013

Mgr. Petra Hejralová
24. 2. 2014

Městské muzeum v Železném Brodě

Městské muzeum v Železném Brodě má dvě stálé expozice, ve kterých prezentuje své sbírkové fondy. Sklářskou expozici v budově někdejší městské spořitelny na náměstí 3. května a národopisnou v roubeném domě Na Bělišti. Dále spravuje dva depozitáře se sbírkovými předměty, jeden ve víceúčelovém domě Na Poříčí a druhý v budově spořitelny.

Provoz muzea

Chod muzea zajišťovali tři stálí zaměstnanci, o víkendech a během návštěvní sezóny vypomáhali, vzhledem k nutnosti zajistit dva prohlídkové objekty, brigádníci a praktikanti. Hlavní návštěvní sezóna probíhala od května do září a otevírací doba zůstala stejná jako v minulém roce, tj. 9–12, 13–16 (resp. 17) hodin.

Návštěvnost obou muzejních expozic v roce 2013 činila 4073 osob. Na další kulturní akce (Velikonoční jarmark, Vánoční trhy, Muzejní noc, koncerty na Bělišti) přišlo 2138 osob.

Hospodaření

Městské muzeum je příspěvkovou organizací Města Železný Brod. Dotace na provoz od zřizovatele v roce 2013 činily 1605 tis. Kč. A další účelové dotace na koncerty na Bělišti ve výši téměř 54 tis. Další prostředky ve výši 28 tis. Kč jsme získali prostřednictvím našeho zřizovatele od Ministerstva kultury na vytvoření digitální prezentace části sbírky skla na portálu esbírky.cz. Obdrželi jsme též finanční dar ve výši 4 tis. Kč. Příjmy ze vstupného v roce 2013 činily 54 tis. Kč, z hospodářské činnosti jsme vykázali zisk ve výši 56 tis. Kč.

Další činnost

Chod Městského muzea probíhal v roce 2013 stabilně a bez komplikací. Došlo k obměně pracovního kolektivu, když na mateřskou dovolenou odešla paní Kateřina Řezníková a na její místo nastoupila vítězka výběrového řízení paní Bc. Jana Stěhulková DiS., absolventka KH TU v Liberci oboru kulturněhistorická a muzeologická studia a licencovaná restaurátorka kovů. Ředitelkou muzea je nadále Mgr. Petra Hejralová a třetí pracovnící je průvodkyně Stanislava Mlejnková.

Podstatná část pracovní náplně se během jarního, podzimního a zimního období soustředila především na práci se sbírkami a v čase návštěvní sezóny jsme se věnovali turistům a návštěvníkům.

Během roku jsme uspořádali několik větších a menších výstav a pravidelných akcí. Mimo vlastních výstav jsme ještě spolupracovali na společné výstavě pedagogů železnobrodské sklářské školy „Učitelé po škole“ a rozsáhlé výstavě „70 let tavené skleněné plastiky“. Potřetí jsme se zapojili do celostátního festivalu Muzejních nocí. V roce 2013 proběhl v rámci festivalu skla Skleněné městečko druhý ročník sklářského symposia Letní sklářská dílna, jejímž tématem byl opět „Prostřený stůl“. Výsledky symposia rozšířily sbírkový fond muzea o díly současných sklářských výtvarníků.

Na sklonku roku 2012 jsme oslovili architekty ze studia H3T se žádostí o spolupráci na vytvoření architektonické studie nových expozic a úprav interiéru budovy muzea. Na tomto záměru jsme spolupracovali v průběhu celého roku 2013 a výsledkem je studie, která řeší podobu interiéru a vzhledu nových expozic komplexně v rámci celé budovy.

K posílení prezentace muzea a jeho sbírek jsme využili grantový program Ministerstva kultury a s využitím jeho prostředků jsme pořídili kvalitní fotodokumentaci vybraných sbírkových předmětů z podsbírký skla a bižuterie a vytvořili jsme digitální prezentaci těchto předmětů na internetovém portálu e-sbírky, který slouží k virtuální on-line prezentaci sbírek muzejních a galerijních institucí v České republice.

Práce se sbírkami a činnosti v depozitářích

V roce 2013 muzeum získalo do svých sbírek celkem 516 předmětů. Největší část tvořily přírůstky do sbírky skla a bižuterie (např. kolekce skleněných květin ze ŽBS, vánoční ozdoby, výsledky symposia Letní sklářská dílna 2013, nákup prací ze SUPŠS v Železném Brodě, výrobky někdejší sklářské firmy Miroslava Mrklase). V průběhu celého roku probíhala povinná revize části sbírkového fondu. Bylo zrevidováno celkem 1478 předmětů (kompletní podsbírkou Militárií, Numismatiky a Přírodnin, a část podsbírkou Skla, S1–S900). Pokračovalo se i ve zpracovávání sbírkových předmětů ve II. stupni evidence. Tato činnost zahrnovala jak zpracování téměř všech nových přírůstků, tak i předmětů získaných v minulých letech. V měsíci září proběhlo plynování depozitářů z důvodu ochrany sbírek před biologickými škůdci. Dále jsme pokračovali v postupném přesouvání sbírek z depozitáři na Poříčí do více vyhovujících prostor do budovy muzea na náměstí 3. května (betlémy, textil). Byla dokončena inventarizace podsbírkou přírodnin, ve druhém stupni byla zpracována zbývající část podsbírkou a provedena kompletní fotodokumentace. Podsírka byla očištěna a uložena do depozitáře. Podobným procesem prošla převážná část podsbírkou textilu, když byla po přestěhování z poříčského depozitáře očištěna, zevrubně prohlédnuta a uložena do nového depozitáře. V únoru jsme ze železnobrodské sokolovny přestěhovali do muzea část sokolské knihovny spolu s dalšími archivními materiály, které byly prohlédnuty pracovníky SOKA v Jablonci nad Nisou a vybraná část z nich byla převzata do jabloneckého archivu. I v letošním roce došlo na restaurování sbírek. Vzhledem k omezeným prostředkům jsme pro odborný zásah vybrali méně poškozené předměty – 11 skleněných figurek a skleněnou vázu.

Sbírkou městského muzea se snažíme zpřístupňovat co nejvíce. Mimo předmětů vystavených ve stálých expozicích se také objevují při dalších příležitostech, zejména na výstavách, a to jak našich, tak pořádaných dalšími institucemi. V roce 2013 jsme zapůjčili sbírkové předměty do tří tuzemských institucí a jedné soukromé osobě na krátkodobé i dlouhodobé výstavy (celkem 13 předmětů). Pro výstavní projekty jsme si vypůjčili 21 předmětů od pěti veřejných institucí. Během roku se na nás obrátilo 14 badatelů se žádostí o studium sbírek nebo o rešerši.

Spolupráce s institucemi a profesními organizacemi

Městské muzeum je členem Asociace muzeí a galerií České republiky, Mgr. Petra Hejralová je předsedkyní liberecké krajské sekce AMG.

I v roce 2013 Městské muzeum spolufinancovalo vydávání recenzovaného periodika Fontes Nissae, které se zaměřuje na publikování odborných textů z oblastí historie, umění a památek.

Městské muzeum spolupracovalo i s dalšími muzejními institucemi, především formou zápůjček a výpůjček sbírkových předmětů.

Vzdělávání a účast na konferencích a seminářích

seminář, Metadata a jejich využití v archivní a muzejní praxi, Semily 4. dubna 2013

seminář Muzeum a návštěvník, Praha 25. 4. 2013

seminář Prevence rizik a náprava škod haváriemi nebo živelními pohromami II, Praha 8. 10. 2013

Přehled uspořádaných výstav a dalších kulturních akcí v roce 2013

Přírůstky do sbírky skla a bižuterie za rok 2012

6. 4. – 30. 9. 2013

sklářská expozice, náměstí 3. května

Rok 2012 byl na nové přírůstky opravdu bohatý a muzejní sbírka se rozšířila o 470 nových sbírkových předmětů. Převážná část z nich přibyla do sbírky skla nebo bižuterie a jsou mezi nimi opravdové skvosty a unikáty. Část nových přírůstků bylo možné shlédnout již během Skleněného městečka (výsledky Letní sklářské dílny 2012), další v podobě vázy z dílny Miloslava Lubase již doplnila sklářskou expozici a některé přírůstky jsme si představili na stránkách Železnobrodského zpravodaje. Velkou část nových přírůstků ovšem tvoří výstavně nepříliš atraktivní, ale o to více důležité předměty, které významným způsobem doplňují a rozšiřují dokumentaci místní sklářské výroby (vzorkovnice perlí bývalého ŽBS, kolekce kovové a sintrované bižuterie ŽBS, vzorkovnice firmy Kortan, technické sklo – lihoměry, teploměry, moštoměry). Velkorysým a mimořádným darem muzeu byla kolekce 200 kusů železnobrodských skleněných modelovaných figurek od paní Růženy Vaňkové, dlouholeté figurkářky a vzorkařky Železnobrodského skla. Další výjimečný dar, od sklářského výtvarníka Oldřicha Plívy, obohatil v našich sbírkách zatím nepříliš zastoupenou skupinu současné umělecké ateliérové tvorby. Výběr toho nejlepšího a nejzajímavějšího byl představen na komorní výstavě ve sklářské expozici Městského muzea.

Velikonoční jarmark na Bělišti

22. 3. – 24. 3. 2013

Běliště

Týden před Velikonocemi probíhal v národopisné expozici tradiční Velikonoční jarmark. Návštěvníci si mohli vybrat z velkého množství zboží, ke koupi byly především jarní dekorace, kraslice, pomlázky, řehtačky, perníčky a také výrobky z dílny Sdružení zdravotně postižených. Lektorky z Domu dětí a mládeže Mozaika vedly výtvarnou dílnu – výrobu obrázků quillingovou technikou. V sobotu v 11 hodin zahráli žáci Základní umělecké školy pod vedením Rudy Müllera na žestové nástroje a v neděli zahrál soubor Matičky ze Semil pohádku pro malé i velké. Program Velikonočního jarmarku doplnilo předvádění lidových řemesel.

Lidové krajky a výšivky

21. 5. – 23. 6. 2013

Běliště

Výstava lidových krajek a výšivek si odbyla svou premiéru 18. května v kapli sv. Jana Nepomuckého na Poušti nad Železným Brodem jako doprovod tradiční květnové pouti. Ta byla letos poprvé ve znamení lidových krojů, do kterých se oblékli účastníci průvodu. Výstava se poté přesunula do prostor národopisné expozice na Bělišti. Návštěvníci mohli obdivovat především úchvatné vzorníky vyšivacích stehů a technik, které sloužily jako učební pomůcka pro ruční práce.

III. Muzejní noc v Železném Brodě

24. 5. 2013

Běliště

Do celorepublikového Festivalu muzejních nocí se naše instituce zapojila již potřetí. Hlavním tématem letošní Muzejní noci byla textilní výroba, zpracování lnu, barvení látek a praní prádla. Do letošního ročníku se zapojily lektorky DDM Mozaika s předváděním zpracování ovčího rouna a technikou mokrého plstění. Návštěvníci si mohli vše vyzkoušet a aktivně se

zapojit do dalších činností. Pro malé i velké byla připravena soutěž, výtvarná dílna, poznávání předmětů ad. Na zahradě Běliště probíhal doprovodný kulturní program, který byl v režii loutkového souboru Čmukaři z Turnova. Ve stejném čase jako Běliště byla otevřena galerie Chlístov studia Lhotský s.r.o., kde byla prezentována díla současných sklářských výtvarníků – Z. Lhotského, O. Plívy, Č. Sušky, M. Gabriela, Z. Kynčlové, R. Pavelové, A. Polanské, M. Hlubučka, V. Řezáče. Kromě prohlídky galerie mohli návštěvníci shlédnout i předvádění výroby skleněných figurek u kahanu.

DVA – koncert na Bělišti

28. 6. 2013

Běliště

České hudební duo Dva ve složení Bára Kratochvílová a Jan Kratochvíl, vzniklo roku 2006 a do širšího povědomí vstoupilo po vydání úspěšné desky Fonók v září 2008, za kterou si vysloužilo nominaci na cenu Anděl v kategorii alternativní hudby. Koncerty skupiny Dva jsou vyhlášené především hravostí a kreativitou – oba členové na pódiu s naprostou samozřejmostí střídají hudební nástroje, zaznívá kytara, živé smyčky, saxofon, klarinet, megafon i různé hračky.

„Toč se a vrč!“

25. 6. – 15. 9. 2013

Běliště

Výstava volně navázala na program III: Muzejní noci a seznámila návštěvníky se zpracováním textilních plodin, předením, tkaním a způsoby barvení látek. Výstava také rozšířila v letní sezóně stálou národopisnou expozici na Bělišti o další sbírkové předměty z muzejního depozitáře. Seznámila návštěvníky s jednotlivými druhy textilních materiálů, zpracováním lnu a vlny, předením, tkaním, valchováním a způsoby barvení látek. Zaměřila se také na lidové zvyky a slavnosti spojované s pěstováním a zpracováním lnu a konopí.

Vladimír Merta – koncert na Bělišti

7. září 2013

Vladimír Merta patří mezi slavné písničkáře, který se stal pro tisíce lidí symbolem rezistence vůči komunistickému režimu.

Výstava „70 let tavené skleněné plastiky“

23. 8. - 29. 9. 2013

Městská galerie Vlastimila Rady, Detesk

Městské muzeum v Železném Brodě ve spolupráci s historikem skla Antonínem

Langhamerem, Informačním a kulturním střediskem a firmou Detesk připravilo rozsáhlou

výstavu k sedmdesátému výročí vzniku technologie tavené skleněné plastiky. Výstava

nastínila historický a výtvarný vývoj technologie a především představila tvorbu současných

sklářských výtvarníků. Pořadatelé výstavy vyzvali k účasti výtvarníky, kteří zahájili cestu za

sklem na železnobrodské sklářské škole jako studenti, nebo na ní působí jako profesori. V

části věnované její současnosti se svými díly představilo třiatřicet autorů – například Jan

Exnar, Stanislava Grebeníčková, Milan Handl, Ivana Houserová, Martin Hlubuček, Marta

Havlíčková, Tomáš Košťál, Zuzana Kynčlová, Vladimíra Klumparová, Zdeňka Laštovičková,

Zdeněk Lhotský, Petr Mandl, Ladislav Oliva st. a Ladislav Oliva ml., Rony Plesl, Oldřich Plíva,

Vladimír Procházka, Anna Polanská, Jaromír Rybák, Gizela Šabóková, Markéta Šílená, Ivana

Šrámková, Pavel Trnka, Aleš Vašíček a další.

Výběr z výsledků Letní sklářské dílny 2013

9. 11. 2013 – 30. 3. 2014

sklářská expozice, náměstí 3. května

Výstava prezentovala výsledky druhého ročníku sklářského symposia – Letní sklářské dílny, která proběhla ve dnech 2. – 4. září 2013 v dílnách železnobrodské sklářské školy. Sedm sklářských výtvarníků – Marcel Mochal, Alena Matějka, Maxim Velčovský, Jakub Berdych ml., Jan Bohuslav, Oldřich Plíva a Martin Štefánek, společně se sklářskými mistry – Emilem Matějkou, Janem Bohuslavem, Jaroslavem Bukovským, Lukášem Šulcem, Martinem Štefánkem, Michalem Janeckým, Lubošem Majšajdrem, Robertem Huškem a Drahošem Netoličkou, tvořilo na společné téma, jímž byl i v letošním roce prostřený stůl.

Marta Nymsová – obrazy

24. 9. – 17. 11. 2013

Běliště

Textilní výtvarnice Marta Nymsová představila na Bělišti část své bohaté umělecké tvorby. Marta Nymsová (*1948) je absolventkou oboru tkalcovské designatury a výtvarného zpracování oděvu na SPŠ textilní v Brně. Dlouhá léta pracovala jako textilní návrhářka v n. p. Tiba, později jako výtvarnice-návrhářka v ÚBOK Praha. Od r. 1998 je na volné noze. Výstava byla zahájena 21. září na benefičním koncertu v kapli sv. Jana Nepomuckého Na Poušti a poté byla přenesena do výstavních prostor Běliště.

Vánoční trhy na Bělišti

4. – 8. 12. 2013

Běliště

Od středy do neděle proběhl další ročník tradičních Vánočních trhů. V prostorách národopisné expozice na Bělišti byla připravena bohatá nabídka vánočního a dárkového zboží, výrobky Sdružení zdravotně postižených či studentů sklářské školy. Dům dětí a mládeže Mozaika připravil pro mladší návštěvníky tvůrčí dílnu zaměřenou na výrobu skleněných vánočních ozdob. V sobotu v 11. hodin vystoupili žáci Základní umělecké školy pod vedením Rudy Müllera, kteří zahráli vánoční skladby ve swingové úpravě. Výtvarné a řemeslné techniky předváděl Zdeněk Horna (vyřezávání dřevěných betlémových figurek), Alena Matějková, (technika quillingu) a Věra Poláková (paličkovaná krajka). Doprovodná vánoční výstava představila tvorbu akademického malíře Jiřího Škopka.

Jiří Škopek

23. 11. 2013 – 26. 1. 2014

Běliště

Výstava představila malou část tvorby akademického malíře, absolventa železnobrodské sklářské školy Jiřího Škopka. Jeho knižní ilustrace a především akvarely s motivy půvabných historických staveb, zákoutí, měst a městeček, které jsou předlohou oblíbených pohlednic.

Zimní sklářské pátky

29. 11. 2013 – 14. 3. 2014 sklářská expozice

Ve spolupráci s Informačním a kulturním střediskem, železnobrodskou sklářskou školou a místními výrobci a prodejci skla připravilo Městské muzeum pro turisty možnost seznámit se s historií a současností sklářské výroby v Železném Brodě. V jeden den se zájemci mohli zúčastnit komentované prohlídky sklářské školy, poté zamířit do sklářské expozice Městského muzea, dále si prohlédnout galerii tavené skleněné plastiky studia Lhotský a ještě navštívit místní výrobce skla (DT Glass, Deteska, Lampglass, Sobotka), u nichž bylo možné nejen nakoupit skleněné suvenýry, ale také sledovat samotnou výrobu skleněných předmětů.